

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
«Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину
та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної
хвороби (COVID-19)»**

Відповідно до статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, зокрема, що з метою забезпечення загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі України, необхідного для задоволення інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на учасників ринку відповідно до цієї статті можуть бути покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

До спеціальних обов'язків, що покладаються на учасників ринку електричної енергії відповідно до цього Закону для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, належать, зокрема, виконання функцій постачальника універсальних послуг.

Згідно із частиною першою статті 63 Закону універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам.

Відповідно до частини тринадцятої розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону *з метою забезпечення надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам відокремлення оператора системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, здійснюється з урахуванням вимог цього пункту, а саме:*

суб'єкт господарювання, створений у результаті здійснення заходів з відокремлення з метою забезпечення постачання електричної енергії споживачам, у строк не пізніше ніж 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний в установленому порядку отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії;

упродовж двох років з 01 січня 2019 року такий електропостачальник, який отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, міста Київ та Севастополь, Автономна Республіка Крим, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрований суб'єкт господарювання.

Так, на сьогодні, на ринку електричної енергії 25 електропостачальників виконують функції постачальників універсальної послуги.

З метою запобігання поширенню коронавірусу COVID-19 серед населення України та створення правого підґрунтя для оперативного здійснення державою

комплексу невідкладних заходів для попередження та лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Пунктом 3 розділу II «Прикінцеві положення» зазначеного Закону України передбачено, що на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється, зокрема:

нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги;

припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» встановлено з 12 березня 2020 року до 24 квітня 2020 року на усій території України карантин.

Деякі електропостачальники, що виконують функції постачальників універсальних послуг, (ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» лист від 19 березня 2020 року № 106-3536, ТОВ «ЕНЕРА ЧЕРНІГІВ» лист від 20 березня 2020 року № 07.1/2027, ТОВ «МИКОЛАЇВСЬКА ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ» лист від 20 березня 2020 року № 01-08/957, ТОВ «ЕНЕРА СХІД» лист від 19 березня 2020 року № 01-37/2/5, ТОВ «ЧЕРКАСИЕНЕРГОЗБУТ» лист від 18 березня 2020 року № 704/01, ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» лист від 20 березня 2020 року № 5/2039, колективне звернення електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, лист від 25 березня 2020 року № 850), повідомили НКРЕКП, що у зв'язку із запровадженням обмежень та заборон, передбачених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», очікується зниження надходжень грошових коштів від фізичних осіб за спожиту електричну енергію, питома вага яких в загальному обсязі постачання електричної енергії Товариств складає 65 % – 80 %.

Також зазначені Товариства звернулися з проханням до НКРЕКП прийняти рішення щодо заборони застосування до постачальників універсальних послуг штрафних та інших санкцій за несвоєчасну та/або неповну оплату за надані послуги учасниками ринку, та заборони оголошення таким постачальникам «Дефолтного» стану протягом дії карантину, у зв'язку з наявним касовим розривом розрахунків на різних сегментах ринку електричної енергії, який спричинив брак обігових коштів.

Частиною четвертою статті 179 Господарського кодексу України встановлено, що при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема, типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

Крім того, величина пропускної спроможності міждержавних перетинів із державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства складає близько 3 тисяч МВт електричної потужності.

Весь обсяг пропускної спроможності міждержавних перетинів із державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства, за певних цінових показників на енергетичних ринках зазначених держав, може бути розподілений на відповідних аукціонах, та за обсягами потужності, що відповідають величині доступної пропускної спроможності між Україною та Білорусією можуть бути укладені двосторонні договори.

У зазначеній ситуації частина виробників електричної енергії прийме рішення стосовно зменшення обсягу роботоспроможної потужності шляхом виведення енергогенеруючих установок у ремонт або із промислової експлуатації. Обсяг такого зменшення є непрогнозованим та може сягнути критичних для операційної безпеки мережі значень.

В умовах неконтрольованого розповсюдження коронавірусу COVID-19 у державах, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства, на політичний ризик виконання договірних зобов'язань зі сторони таких держав накладається ризик фізичної можливості виконання відповідних договірних зобов'язань, що пов'язано із достатньою кількістю працездатного персоналу що забезпечує виробництво та передачу електричної енергії.

Таким чином, безпека постачання електричної енергії у короткостроковій перспективі, ураховуючи високу ймовірність настання двох вищезазначених подій, може бути порушена, що в свою чергу може призвести до неконтрольованих наслідків.

Ураховуючи зазначене, НЕК Укренерго пропонується вжити тимчасові заходи, що у своїй сукупності призведуть до обмеження здійснення комерційних операцій із імпорту електричної енергії із держав, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства.

Ураховуючи викладене вище, з метою забезпечення:

надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим і малим непобутовим споживачам та належної діяльності електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг;

вноситься на розгляд НКРЕКП рішення про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19).

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ю. Власенко

**Директор Департаменту
роздрібного ринку електричної енергії**

І. Городиський

Директор Юридичного департаменту

С. Терещенко

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

На період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни (далі – період дії карантину) надати такі настанови:

1. Оператору системи передачі (який виконує функцію Адміністратора розрахунків) не застосовувати до електропостачальників заходи, передбачені підпунктами 1 – 6 пункту 1.7.2 глави 1.7 розділу I Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307, та заходи, передбачені пунктом 5.7 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі,

затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309. Електропостачальники, що виконують функції постачальників універсальних послуг, не набувають статусу «Дефолтний».

2. Операторам систем розподілу дозволити не застосовувати до електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, заходи, передбачені пунктом 6.6 Типового договору електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, що є додатком 4 до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312 (або пунктами, аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах), у разі прострочення оплати за розрахункові періоди протягом періоду дії карантину за надані послуги з розподілу.

3. Оператору системи передачі дозволити не застосовувати до Операторів систем розподілу заходи, передбачені пунктами 5.7 та 7.4 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309 (або пунктами, аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах), та пунктами 6.1 та 6.10 Типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309 (або пунктами, аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах).

4. Електропостачальникам, що виконують функції постачальників універсальних послуг:

1) організувати роботу пересувних пунктів прийому платежів від споживачів у населених пунктах, з якими зупинені регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів у приміському, міжміському, внутрішньообласному та міжобласному сполученні;

2) провести відповідну роз'яснювальну роботу для всіх категорій споживачів на своїх вебсайтах, сторінках ліцензіатів у соціальних мережах, у засобах масової інформації щодо можливості здійснення оплати в пересувних пунктах прийому платежів, здійснення оплати онлайн та необхідності передачі показників засобів обліку всіма способами, передбаченими операторами системи розподілу та електропостачальниками.

5. Протягом періоду обмеження не застосовувати санкції за договорами купівлі-продажу електричної енергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств.

6. Учасникам ринку у своїх заявках на балансуєчу електричну енергію вказувати ціну, що не перевищує 105 % від обмеження ціни на ринку «на добу наперед» на цей розрахунковий період.

7. Споживачам вживати вичерпних заходів з оплати електричної енергії та інших послуг, отриманих на ринку електричної енергії відповідно до договорів. У разі технічної чи економічної неможливості здійснення оплати, яка виникла у зв'язку із дією карантину та обмежувальних заходів, повідомляти (з наданням відповідного обґрунтування) про це постачальника та, з метою попередження негайного відключення, після закінчення періоду дії карантину ініціювати укладення графіка погашення заборгованості відповідно до пункту 4.24 розділу IV Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312.

8. Оператору системи передачі:

анулювати (скасувати результати аукціонів) всі результати річних аукціонів, на яких розподілено пропускну спроможність на 2020 рік у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства;

відшкодувати кошти, сплачені за пропускну спроможність, що була розподілена на річних аукціонах на 2020 рік у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства;

здійснювати в повному обсязі зменшення розподіленої пропускну спроможності міждержавного перетину у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства;

обмежити доступну пропускну спроможність, що буде пропонуватись на місячних та добових аукціонах у частині міждержавних перетинів між Україною та державами, які не є сторонами Енергетичного Співтовариства до 0 МВт.

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
«Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину
та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної
хвороби (COVID-19)»**

Відповідно до статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, зокрема, що з метою забезпечення загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі України, необхідного для задоволення інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на учасників ринку відповідно до цієї статті можуть бути покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

До спеціальних обов'язків, що покладаються на учасників ринку електричної енергії відповідно до цього Закону для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, належать, зокрема, виконання функцій постачальника універсальних послуг.

Згідно із частиною першою статті 63 Закону універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам.

Відповідно до частини тринадцятої розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону *з метою забезпечення надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам відокремлення оператора системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, здійснюється з урахуванням вимог цього пункту, а саме:*

суб'єкт господарювання, створений у результаті здійснення заходів з відокремлення з метою забезпечення постачання електричної енергії споживачам, у строк не пізніше ніж 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний в установленому порядку отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії;

упродовж двох років з 01 січня 2019 року такий електропостачальник, який отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, міста Київ та Севастополь, Автономна Республіка Крим, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрований суб'єкт господарювання.

Так, на сьогодні, на ринку електричної енергії 25 електропостачальників виконують функції постачальників універсальної послуги.

З метою запобігання поширенню коронавірусу COVID-19 серед населення України та створення правого підґрунтя для оперативного здійснення державою

комплексу невідкладних заходів для попередження та лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Пунктом 3 розділу II «Прикінцеві положення» зазначеного Закону України передбачено, що на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється, зокрема:

нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги;

припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» встановлено з 12 березня 2020 року до 24 квітня 2020 року на усій території України карантин.

Деякі електропостачальники, що виконують функції постачальників універсальних послуг, (ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» лист від 19 березня 2020 року № 106-3536, ТОВ «ЕНЕРА ЧЕРНІГІВ» лист від 20 березня 2020 року № 07.1/2027, ТОВ «МИКОЛАЇВСЬКА ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ» лист від 20 березня 2020 року № 01-08/957, ТОВ «ЕНЕРА СХІД» лист від 19 березня 2020 року № 01-37/2/5, ТОВ «ЧЕРКАСИЕНЕРГОЗБУТ» лист від 18 березня 2020 року № 704/01, ТОВ «ЕНЕРА СУМИ» лист від 20 березня 2020 року № 5/2039, колективне звернення електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, лист від 25 березня 2020 року № 850), повідомили НКРЕКП, що у зв'язку із запровадженням обмежень та заборон, передбачених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», очікується зниження надходжень грошових коштів від фізичних осіб за спожиту електричну енергію, питома вага яких в загальному обсязі постачання електричної енергії Товариств складає 65 % – 80 %.

Також зазначені Товариства звернулися з проханням до НКРЕКП прийняти рішення щодо заборони застосування до постачальників універсальних послуг штрафних та інших санкцій за несвоєчасну та/або неповну оплату за надані послуги учасниками ринку, та заборони оголошення таким постачальникам «Дефолтного» стану протягом дії карантину, у зв'язку з наявним касовим розривом розрахунків на різних сегментах ринку електричної енергії, який спричинив брак обігових коштів.

Частиною четвертою статті 179 Господарського кодексу України встановлено, що при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема, типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

Ураховуючи викладене вище, з метою забезпечення:

надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим і

малим побутовим споживачам та належної діяльності електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг;

вноситься на розгляд НКРЕКП рішення про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19).

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ю. Власенко

**Директор Департаменту
роздрібного ринку електричної енергії**

І. Городиський

**Заступник директора Департаменту
із регулювання відносин у сфері енергетики**

А. Огньов

Директор Юридичного департаменту

С. Терещенко

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

На період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни (далі – період дії карантину) надати такі настанови:

1. Оператору системи передачі (який виконує функцію Адміністратора розрахунків) не застосовувати до електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, заходи, передбачені підпунктами 1 – 6 пункту 1.7.2 глави 1.7 розділу I Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Правила ринку) та заходи передбачені пунктом 5.7 Типового договору про надання послуг з

передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309. Електропостачальники, що виконують функції постачальників універсальних послуг, не набувають статусу «Дефолтний».

2. Операторам систем розподілу дозволити не застосовувати до електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, заходи, передбачені пунктом 6.6 Типового договору електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, що є додатком 4 до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312 (або пунктами аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах), у разі прострочення оплати за розрахункові періоди протягом періоду дії карантину за надані послуги з розподілу.

3. Оператору системи передачі дозволити не застосовувати до Операторів систем розподілу заходи, передбачені пунктами 5.7 та 7.4 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309 (або пунктами аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах) та пунктами 6.1 та 6.10 Типового договору про надання послуг з диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 309 (або пунктами аналогічними за змістом в укладених сторонами договорах).

4. Електропостачальникам, що виконують функції постачальників універсальних послуг:

1) організувати роботу пересувних пунктів прийому платежів від споживачів у населених пунктах, з якими зупинені регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів у приміському, міжміському, внутрішньообласному та міжобласному сполученні;

2) провести відповідну роз'яснювальну роботу для всіх категорій споживачів на своїх вебсайтах, сторінках ліцензіатів у соціальних мережах, у засобах масової інформації щодо можливості здійснення оплати в пересувних пунктах прийому платежів, здійснення оплати онлайн, та необхідності передачі показників засобів обліку усіма способами, передбаченими операторами системи розподілу та електропостачальниками;

5. Протягом періоду обмеження не застосовувати санкції за договорами

купівлі-продажу електричної енергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств.

6. Учасникам ринку у своїх заявках на балансуєчу електричну енергію вказувати ціну, що не перевищує 105 % від обмеження ціни на РДН на цей розрахунковий період.

7. Споживачам вживати вичерпних заходів з оплати електричної енергії та інших послуг, отриманих на ринку електричної енергії відповідно до договорів. У разі технічної чи економічної неможливості здійснення оплати, яка виникла у зв'язку із дією карантину та обмежувальних заходів, повідомляти (з наданням відповідного обґрунтування) про це постачальника, та з метою попередження негайного відключення, після закінчення періоду дії карантину, ініціювати укладення графіка погашення заборгованості відповідно до пункту 4.24 розділу IV Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312.

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
«Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину
та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної
хвороби (COVID-19)»**

Відповідно до статті 62 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, зокрема, що з метою забезпечення загального економічного інтересу в електроенергетичній галузі України, необхідного для задоволення інтересів громадян, суспільства і держави, та забезпечення сталого довгострокового розвитку електроенергетичної галузі і конкурентоспроможності національної економіки України на учасників ринку відповідно до цієї статті можуть бути покладені спеціальні обов'язки для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії.

До спеціальних обов'язків, що покладаються на учасників ринку електричної енергії відповідно до цього Закону для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії, належать, зокрема, виконання функцій постачальника універсальних послуг.

Згідно із частиною першою статті 63 Закону універсальні послуги надаються постачальником таких послуг виключно побутовим та малим непобутовим споживачам.

Відповідно до частини тринадцятої розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону *з метою забезпечення надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим та малим непобутовим споживачам* відокремлення оператора системи розподілу, кількість приєднаних споживачів до системи розподілу якого перевищує 100 тисяч, здійснюється з урахуванням вимог цього пункту, а саме:

суб'єкт господарювання, створений у результаті здійснення заходів з відокремлення з метою забезпечення постачання електричної енергії споживачам, у строк не пізніше ніж 12 місяців з дня набрання чинності цим Законом зобов'язаний в установленому порядку отримати ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії;

упродовж двох років з 01 січня 2019 року такий електропостачальник, який отримав ліцензію на провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії виконує функції постачальника універсальних послуг на закріпленій території, яка визначається як область, міста Київ та Севастополь, Автономна Республіка Крим, на якій до відокремлення провадив свою діяльність з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом вертикально інтегрований суб'єкт господарювання.

Так, на сьогодні, на ринку електричної енергії 25 електропостачальників виконують функції постачальників універсальної послуги.

З метою запобігання поширенню коронавірусу COVID-19 серед населення України та створення правого підґрунтя для оперативного здійснення державою комплексу невідкладних заходів для попередження та лікування коронавірусної хвороби (COVID-19) прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)».

Пунктом 3 розділу II «Прикінцеві положення» зазначеного Закону України передбачено, що на період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни забороняється, зокрема:

нарахування та стягнення неустойки (штрафів, пені) за несвоєчасне здійснення платежів за житлово-комунальні послуги;

припинення/зупинення надання житлово-комунальних послуг громадянам України у разі їх неоплати або оплати не в повному обсязі.

Постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» встановлено з 12 березня 2020 року до 24 квітня 2020 року на усій території України карантин.

Деякі електропостачальники, що виконують функції постачальників універсальних послуг, (ТОВ «ЕНЕРА ВІННИЦЯ» лист від 19 березня 2020 року № 106-3536, ТОВ «ЕНЕРА ЧЕРНІГІВ» лист від 20 березня 2020 року № 07.1/2027, ТОВ «МИКОЛАЇВСЬКА ЕЛЕКТРОПОСТАЧАЛЬНА КОМПАНІЯ» лист від 20 березня 2020 року № 01-08/957, ТОВ «ЕНЕРА СХІД» лист від 19 березня 2020 року № 01-37/2/5), повідомили НКРЕКП, що у зв'язку із запровадженням обмежень та заборон, передбачених Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», очікується зниження надходжень грошових коштів від фізичних осіб за спожиту електричну енергію, питома вага яких в загальному обсязі постачання електричної енергії Товариств складає 65 % – 80 %.

Також зазначені Товариства звернулися з проханням до НКРЕКП прийняти рішення щодо заборони застосування до постачальників універсальних послуг штрафних та інших санкцій за несвоєчасну та/або неповну оплату за надані послуги учасниками ринку, та заборони оголошення таким постачальникам «Переддефолтного» та/або «Дефолтного» стану протягом дії карантину, у зв'язку з наявним касовим розривом розрахунків на різних сегментах ринку електричної енергії, який спричинив брак обігових коштів.

Прикінцевими положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)», встановлено, що на період встановлення карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), зокрема, власником підприємства, установи, організації або уповноваженим органом може змінюватися режим роботи органів, закладів, підприємств, установ, організацій, зокрема щодо прийому та обслуговування фізичних та юридичних осіб. Інформація про такі зміни повинна доводитися до відома населення з використанням вебсайтів та інших комунікаційних засобів.

Пунктом 2 постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (далі – постанова КМУ № 211) заборонено, зокрема, до 24 квітня 2020 року роботу суб'єктів

господарювання, яка передбачає приймання відвідувачів, зокрема закладів громадського харчування (ресторанів, кафе тощо), торговельно-розважальних центрів, інших закладів розважальної діяльності, фітнес-центрів, закладів культури, торговельного і побутового обслуговування населення.

Згідно з положеннями пункту 4.4.1 глави 4.4 розділу IV Кодексу систем розподілу, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 310 (із змінами) (далі – Кодекс № 310), заява про приєднання разом із копіями доданих до неї документів подається замовником особисто або через уповноваженого належним чином представника, або надсилається поштовим рекомендованим відправленням, або може бути подана в електронному вигляді через офіційний вебсайт оператора системи розподілу (далі – ОСР) у мережі Інтернет із застосуванням електронного цифрового підпису в установленому законодавством порядку або за допомогою інших електронних сервісів, запропонованих ОСР.

Відповідно до підпункту 6.2.1 пункту 6.2 глави 6 розділу III Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (із змінами) (далі – Кодекс № 309), замовник звертається до оператора системи передачі (далі – ОСП) щодо наміру приєднатися до електричних мереж або збільшити потужність існуючих електроустановок, приєднаних до цих мереж, із заявою, типова форма якої наведена в додатку 1 до Кодексу № 309.

Заява про приєднання може також подаватися замовником поштовим рекомендованим відправленням або в електронному вигляді на електронну адресу, зазначену на власному вебсайті ОСП в мережі Інтернет.

На виконання вимог постанови КМУ № 211, ОСП та ОСР зобов'язані запровадити заходи щодо максимального обмеження роботи центрів обслуговування клієнтів та інформаційно-консультаційних центрів.

При цьому, замовники послуг з приєднання до електричних мереж можуть подавати заяви про приєднання разом із копіями доданих до них документів поштовим рекомендованим відправленням або в електронному вигляді через офіційний вебсайт ОСР у мережі Інтернет із застосуванням електронного цифрового підпису в установленому законодавством порядку або за допомогою інших електронних сервісів, запропонованих ОСР.

Пунктом 4.2.4 глави 4.2 та пунктом 4.3.3 глави 4.3 розділу IV Кодексу № 310 встановлені строки надання послуг з приєднання до електричних мереж залежності від типу приєднання.

Частиною четвертою статті 179 Господарського кодексу України встановлено, що при укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема, типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.

Отже, оператори систем розподілу в типовій формі договору про приєднання до електричних мереж (укладених у період дії карантину або обмежувальних заходів) можуть зазначати, що термін надання послуги з приєднання буде розпочато після закінчення дії карантину та обмежувальних заходів.

Ураховуючи викладене вище, з метою забезпечення:

надійного та безперервного постачання електричної енергії побутовим і малим непобутовим споживачам та належної діяльності електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг;

надання замовникам послуг з приєднання до електричних мереж операторами систем розподілу

вноситься на розгляд НКРЕКП рішення про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19).

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ю. Власенко

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про дії учасників ринку електричної енергії у період дії карантину та обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)» та постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

На період дії карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), та протягом 30 днів з дня його відміни (далі – період дії карантину) надати такі настанови:

1. Операторам систем розподілу:

1) в договорах про приєднання до електричних мереж (укладених у період дії карантину) зазначати, що термін надання послуги з приєднання буде розпочато після закінчення дії карантину, у разі якщо виконання цих робіт передбачається у місцях великого скупчення людей;

2) здійснювати роботи, які проводяться в місцях скупчення людей, після

закінчення періоду дії карантину.

2. Оператору системи передачі не застосовувати до електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, заходи, передбачені пунктами 1.7.2 та 1.7.5 глави 1.7 розділу I Правил ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 307 (далі – Правила ринку) та заходи передбачені пунктом 5.7 Типового договору про надання послуг з передачі електричної енергії, що є додатком 6 до Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309, у разі прострочення оплати за розрахункові періоди протягом періоду дії карантину за надані послуги з передачі (ненабуття статусів «Переддефолтний» та «Дефолтний»).

3. Операторам систем розподілу не застосовувати до електропостачальників, що виконують функції постачальників універсальних послуг, заходи, передбачені пунктом 6.6 Типового договору електропостачальника про надання послуг з розподілу (передачі) електричної енергії, що є додатком 4 до Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 312, у разі прострочення оплати за розрахункові періоди протягом періоду дії карантину за надані послуги з розподілу.

4. Електропостачальникам, що виконують функції постачальників універсальних послуг:

1) організувати роботу пересувних пунктів прийому платежів від споживачів у населених пунктах, з якими зупинені регулярні та нерегулярні перевезення пасажирів у приміському, міжміському, внутрішньообласному та міжобласному сполученні;

2) провести відповідну роз'яснювальну роботу для всіх категорій споживачів на своїх вебсайтах, сторінках ліцензіатів у соціальних мережах, у засобах масової інформації щодо можливості здійснення оплати за електричну енергію, зокрема, здійснення оплати онлайн, оплати в пересувних пунктах прийому платежів та необхідності передачі показників засобів обліку усіма способами, передбаченими операторами системи розподілу та електропостачальниками;

5. Протягом періоду обмеження не застосовувати санкції за договорами купівлі-продажу електричної енергії, виробленої генеруючими установками приватних домогосподарств.

6. Учасникам ринку у своїх заявках на балансуєчу електричну енергію вказувати ціну, що не перевищує 105 % від обмеження ціни на РДН на цей розрахунковий період.

7. Споживачам вживати вичерпних заходів з оплати електричної енергії та інших послуг, отриманих на ринку електричної енергії відповідно до договорів. У разі технічної чи економічної неможливості здійснення оплати, яка виникла у зв'язку із дією карантину та обмежувальних заходів, повідомляти (з наданням відповідного обґрунтування) про це постачальника, та з метою попередження негайного відключення, після закінчення періоду дії карантину, ініціювати укладення графіка погашення заборгованості відповідно до пункту 4.24 розділу IV Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 312.

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк